(כז) מְשׁוּם תּוֹפֵר: ז׳ (כח) 'אוֹתָם (יג) שֶׁמְּהַדְּקִים הַבָּגָדִים סָבִיב זְרוֹעוֹתֵיהֶם עַל יְדֵי הַחוּט שֶׁמּוֹתְחִין אוֹתוֹ וּמִתְהַדֵּק, אָסוּר לְמָתְחוֹ אֶלָּא אִם כֵּן יִהְיוּ הַנָּקָבִים (כט) רְחָבִים קְצָת וּמְתֻקָּנִים (ל) בְּתְפִירָה (יג) בְּעגוּל:

י טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ פְּרָץ (בהגהותיו לספ״ק מצוה רפב הג״ה טז) וּמָרְדְּכַי פֶּרֶק ז׳ דְּשַׁבָּת (סי׳ שסח) וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִי פֶּרֶק י׳ (דפוס קושטא ה״ט) וְשָׁאר פּוֹסְקִים.

בֵּאוּר הֲלָכָה

ז׳ (יג) שֶׁמְּהַדְּקִים. וְאִם נִמְלַךְ לִפְעָמִים לְהַנִּיחָם כָּךְ לְעוֹלָם, אָסוּר לְהַדְּקָן בְּשַׁבָּת. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב): (יג) בְּעגוּל. וְאֵז אֲפִלּוּ הַחוּט תָּחוּב בְּמַחַט נְקוּבָה שָׁרִי. שַׁבְּלֵי לָקֶט (סי׳ קח):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כז) **מְשׁוּם תּוֹפֵר.** וְהָעוֹשֶׂה כֵּן חַיָּב חַטָּאת [גְּמָרָא (עה.)], וְהוּא (נט) שֶׁעֲשָׂה הַקֶּשֶׁר לְבַסּוֹף אֲפִלּוּ אֵינוֹ שֶׁל קַיְמָא, אֲבָל בְּלֹא קֶשֶׁר כְּלָל (ס) פָּטוּר, וְאִם יִתְפָּרְדוּ שְׁלֹשׁ תְּפִירוֹת וּמִתְחָן חַיָּב אַף בְּלֹא קֶשֶׁר [אַחֲרוֹנִים]. וְאַבָּא נְבָאר קְצָת דִּין תּוֹפֵר. הַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְּפִירוֹת חַיָּב, וְהוּא שֶׁקָּשַׁר רֹאשֵׁי הַחוּט מִכָּאן וּמִכָּאן כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשְׁמֹט, וַאֲפִלּוּ לֹא עָשָׂה קֶשֶׁר כְּלָל. וְעַל כֵּן אוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁתּוֹחֲבִין הַקְּרָיֵי״ז עִם הַבֶּגֶד בְּמַחַט בְּשִׁתֵּי תְּכִיפוֹת, לְאו שֶׁפִּיר עָבְדֵי [קָרְבָּן נְתַנְאֵל (פ״ז אות ג)], וְאִם עָשָׂה שָׁלֹשׁ תְּפִירוֹת חַיָּב אַף בְּלִי קֶשֶׁר, שֶׁהֲרֵי מִתְקַיֶּמֶת הַתְּפִירָה [רַמְבַּ״ם (פ״י ה״ט)]: ז׳ (כח) **אוֹתָן שֶׁמְּהַדְּקִין.** דַּרְכָּן הָיָה לִתֵּן חוּט בְּתוֹךְ הַבַּיִת יָד שֶׁעַל זְרוֹעוֹ, דְּכְשֶׁרוֹצֶה לְהַדְּקוֹ הָיָה מוֹתֵחַ הַחוּט וּמִתְהַדֵּק הַיְטֵב: **(כט) רְחָבִים קְצָת וּמְתֻקָּנִים,** דְּאִז אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְתוֹפֵר, (סב) דְּהָוֵי כְּמַאן דְּמַכְנֵיס קְרָסִים בְּלוּלָאוֹת, כֵּיוָן דְּמִתְקַן לָזֶה בְּתְמִידוּת לְמָתְחוֹ וּלְהַדְּקוֹ כְּשֶׁלּוֹבְשׁוֹ וְכֵן לְרַפּוֹתוֹ כְּשֶׁרוֹצֶה לְפָשְׁטוֹ. (סג) וְאִם אֵין מְהַדְּקוֹ יָפֶה וְנִמְלַךְ לְפָעָמִים לְהַנִּיחוֹ כָּךְ לְעוֹלָם וּלְפָשְׁטוֹ כְּשֶׁהוּא מְהֻדָּק, אָסוּר לְהַדְּקוֹ בְּשַׁבָּת: (ל) **בִּתְפִירָה.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

שְׁלֹנוּ בְּדֶרֶךְ (ע״ז) [ע״ה] עֲמוּד ב׳ מְשׁוּם צוֹבֵעַ רַק מְשׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ, וּבְמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ תּוֹסֶ׳ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ו׳. **וְאַגַּב דְּאַיְירִינַן בְּדִינֵי כְּתִיבָה רָאִיתִי לְהַעִיר בְּכָאן דָּבָר אֶחָד שֶׁנִּתְקַשֶּׁה לִי, הִנֵּה רַשׁ״י בַּמִּשְׁנָה** (קד: ד״ה על שני לוחי) **דְּכָתַבְן עַל שְׁנֵי לוּחֵי פִּנְקָס, כָּתַב, שֶׁהֵן טוּחִין בְּשַׁעֲוָה מִיקְרֵי דָּבָר הַמִּתְקַיֵּם, וְכֵן מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא גְּרִיעָא שַׁעֲוָה מֵחֶלֶב הַקָּרוּשׁ דְּאִיתָא בְּתוֹסָפְתָּא** (פי״ב ה״ט) **דְּחֶלֶב הַכּוֹתֵב עָלָיו, וּלְקַמָּן בְּסִימָן תקמ״ה סָעִיף ז׳ אִיתָא דִּבְלוּחוֹת שֶׁל שַׁעֲוָה הָוֵי דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם וְכָתַב שָׁם** (הגָּ״א) **דְּאַף בְּשַׁבָּת פָּטוּר.** וּבְעִנְיַן מְחִיקָה הָעֲתִקְתִּי עִקָּרוֹ מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פי״א ה״ט), וּמַה שֶּׁכָּתַב עַל מְנָת לַכְתֹּב בְּמָקוֹם הַמְּחִק, נִרְאֶה דְּלִמַּד כֵּן מִמַּה שֶׁאָמַר בַּגְּמָרָא וּפָסַק כֵּן הָרַמְבַּ״ם (פ״א ה״ח) דְּסוֹתֵר עַל מְנָת לִבְנוֹת בְּמְקוֹמוֹ הָוֵי סוֹתֵר וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם בְּדֶרֶךְ ל״א עַמּוּד ב׳. **כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים** (מש״ז סק״א) **דְּהָא דְּבָעִינַן מוֹחֵק עַל מְנָת לִכְתֹּב, הַיְינוּ שֶׁמְּתַכְּוִין שֶׁיְּהֵא רָאוּי אֵימָת שֶׁיִּרְצֶה לִכְתֹּב עָלָיו שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וְלֹא שֶׁיְּתַכְּוִין לִכְתֹּב עָלָיו בְּשַׁבָּת, וְפָשׁוּט:**

ה * מֵהֵיכָן וְכוּ׳. **הִנֵּה הַב״ח** (ס״ג) **וְהַט״ז** (סק״ד) **הִקְשׁוּ עַל דִּבְרֵי הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ מִמַּתְנִיתִין** (קג.) דְּפָרָק הַבּוֹנֶה, דְּרוֹשֵׁם הוּא כְּמוֹ כוֹתֵב שֶׁכֵּן רוֹשְׁמִין עַל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן לֵידַע אֵיזוֹ בֶּן זוּגוֹ וְאִם הָיָה רוֹשֵׁם שְׁתֵּי רְשִׁימוֹת בְּדָבָר הַמִּתְקַיֵּם חַיָּב חַטָּאת, אִם כֵּן בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם צָרִיךְ לִהְיוֹת אָסוּר מִדְּרַבָּנָן וְכִדְאִיתָא בְּמִשְׁנָה שָׁם (קד:) לְעִנְיַן כּוֹתֵב בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ד׳, **וְלָכֵן פָּסַק הַב״ח מִכֹּחַ זֶה דְּלֹא כְּהִטּוּר וְהִמְחַבֵּר, וְכָתַב דְּאָסוּר לִרְשֹׁם בְּצִפָּרֶן אַף רֶשֶׁם אֶחָד** וְהֵבִיאוֹ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״י), וְהַט״ז הָאֲרִיךְ בָּזֶה וּמִישַׁב כָּל הַקּוּשְׁיוֹת הַנַּ״ל מִכָּל שֶׁכֵּן דְּלִכְאוֹרָה הָיָה נִרְאֶה לוֹמַר דְּהַשּׁוֹטֵר סַלְּיָרָא לֵיהּ שֶׁאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב עוֹבַדְיָה בְּרַטְנוּרָא (פ״ב מ״ג), וְאִם כֵּן רוֹשֵׁם שְׁרִיטוֹת בְּעָלְמָא אֵינוֹ בִּכְלַל כּוֹתֵב כְּלָל, וְאָסוּר רַק מִדְּרַבָּנָן, וּלְכָךְ בְּדָבָר שֶׁאֵין מִתְקַיֵּם מַהֵר לִגְמֹר, עַיֵּן שָׁם, וְדָבָר בָּרוּר הוּא שֶׁכֵּן גַּם כֵּן דַּעַת הָרִי״ף (לז:) וְהָרֹא״שׁ (פי״ב סי׳ ב) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק יד) דְּלֹא כְּרַבִּי יוֹסֵי, דַּהֲרֵי כֻּלָּם פָּסְקוּ דִּכְוָתֵהּ בִּשְׁמֹאל פָּטוּר אִם לֹא בְּשׁוֹלֵט בְּשִׁתֵּי יָדָיו, וְזֶה הוּא דְּלֹא כְּרַבִּי יוֹסֵי וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא שָׁם (קג.), וְזֶהוּ גַּם כֵּן טַעַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. אֲכָן הַדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) הֵבִיא בְּשֵׁם הָאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ עג) לְאִסּוּר, דְּחִשֵּׁשׁ לְדַעַת רַבִּי יוֹסֵי דְּרוֹשֵׁם חַיָּב כְּמוֹ כוֹתֵב וְאִם כֵּן בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם אָסוּר מִדְּרַבָּנָן, **וְכָתַב בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (שכנה״ג הגה״ט אות ב) **דְּרְאוּי לִירֵא שָׁמַיִם לְהַחְמִיר בָּזֶה וְכֵן כָּתַב בְּבִרְכֵי יוֹסֵף** (שיורי ברכה אות ב), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עוֹד לְקַמָּיהּ (ד״ה כמה) בְּטַעַם דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. [הַגָּ״א וְאַגַּב אֶכְתֹּב דְּבַר פְּלָא שֶׁרָאִיתִי בְּמַגִּיד מִשְׁנָה פֶּרֶק י״א מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת הֲלָכָה י״ז דִּבּוּר הַמַּתְחִיל רוֹשֵׁם וְכוּ׳, עַל מַה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ם שָׁם בַּהֲלָכָה י״ז רוֹשֵׁם תּוֹלְדוֹת כּוֹתֵב הוּא, כֵּיצַד הָרוֹשֵׁם רְשִׁמִים וְצוּרוֹת בְּכֹתֶל בְּשֶׁשָּׁר וְכִיוֹצֵא בָהֶן וְכוּ׳, וְכָתַב עַל זֶה הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, רוֹשֵׁם תּוֹלְדָת כּוֹתֵב, מִשְׁנָה בְּהַבּוֹנֶה (שם) אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לֹא חַיְבוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֶלָּא מִשּׁוּם רוֹשֵׁם שֶׁכֵּן כּוֹתְבִין עַל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן לֵידַע אֵיזֶהוּ בֶּן זוּגוֹ, וּפֵרַשׁ רַבֵּנוּ בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (פי״ב מ״ג) שֶׁדַּעַת רַבִּי יוֹסֵי הָיָה שֶׁהָרוֹשֵׁם הוּא אָב בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וּכְתִיבַת שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת בְּלִבַּד הוּא מִשּׁוּם רוֹשֵׁם לְפִי שֶׁכָּךְ הָיוּ עוֹשִׂין בַּמִּשְׁכָּן, וְאֵין הֲלָכָה כְּמוֹתוֹ אֶלָּא תּוֹלֶדֶת הַכּוֹתֵב הוּא, עַד כָּאן לְשׁוֹן הָרַב הַמַּגִּיד. וְלֹא יָדַעְתִּי בְּאוּרוֹ, דַּהֲלֹא כּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת הוּא כּוֹתֵב מַמָּשׁ וְלֹא תּוֹלֶדֶת כְּדַאִיתָא בַּמִּשְׁנָה דַּף ע״ג (ע״א), וְאִם לוֹמַר דְּכַוָּנָתוֹ לְעִנְיַן רְשִׁימָה דַּשְׁרִיטוֹת בְּעָלְמָא דְּהוּא תּוֹלֶדָה דִּכּוֹתֵב, וּמַה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ם שָׁם דְּאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי הַיְינוּ דְּאֵינוֹ אֵב בְּפָנֵי עַצְמוֹ, גַּם זֶה אֵינוֹ, דְּהָרַמְבַּ״ם שָׁם לֹא מַיְירֵי בְּעִנְיַן שְׁרִיטוֹת כְּלָל אֶלָּא לְעִנְיַן אִם כְּתִיבַת שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת חִיְּבוּ מִשּׁוּם כּוֹתֵב אוֹ מִשּׁוּם רוֹשֵׁם, עַיֵּן שָׁם, וּמַה דְּאִיתָא שָׁם בַּגְּמָרָא (ק״ג) עַמּוּד ב׳ דִּלְרַבִּי יוֹסֵי אִם שָׁרַט שְׁתֵּי שְׁרִיטוֹת חַיָּב, מְפֹרָשׁ נִקְּטָה לָן זֶה כֵּיוָן דִּכְטִיבְרָא לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסֵי דְּשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֵינָן בִּכְלָל כְּתִיבָה עַדַיִן וְרַק מִשּׁוּם רוֹשֵׁם חַיָּב דְּהוּא סִימָן בְּעָלְמָא, אִם כֵּן אֲפִלּוּ שְׁתֵּי שְׁרִיטוֹת גַּם כֵּן בִּכְלָל זֶה, וּמְפֹרָשׁ לְהָרַמְבַּ״ם דְּפָסַק בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה דְּאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי אֶלָּא דְּשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת חִיְּבוּ אִם כּוֹתְבִין אוֹתָן לְעִנְיַן רְשִׁימָה דְּהוּא בִּכְלַל מְלָאכָה, דִּבְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן הָיוּ כּוֹתְבִין אוֹתִיּוֹת וְכִדְמְשַׁמַּע בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה שָׁם, וְכֵן מְשַׁמַּע בִּבְרַיְיתָא (קג:) דְּרַבִּי יוֹסֵי לְטַעְמֵיהּ חִדֵּשׁ דִּין זֶה דְּשְׁרִיטָה בִּכְלַל מְלָאכָה הוּא, דְּמַסְיֵם לְפִיכָךְ אִם שָׁרַט שְׁרִיטָה אַחַת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם, מְשַׁמַע דְּלִתַּנָּא קַמָּא שְׁרִיטָה אֵינָהּ בִּכְלַל מְלָאכָה כְּלָל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק דְּהַכּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל פָּטוּר וְכַנַּ״ל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק בַּהֲלָכָה י׳ בְּעִנְיַן כּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת דְּדַוְקָא כְּשִׁישׁ בָּזֶה אֲיזֶה תָּבָה כְּגוֹן שֵׁשׁ תֵּת חַיָּב, אֲבָל אִלְּ״ף אִלְּ״ף פָּטוּר וְכֵן מִקּוֹר לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם דִּפְּה הוּא לְקֻלָּא, דְּהֵי רוֹשֵׁם שְׁזָכַר הָרַמְבַּ״ם בְּעִנְיַן אַחַר הוּא, דַּהֲלֹא מְסַיֵּם כֵּיצַד הָרוֹשֵׁם רְשִׁמִים וְכוּ׳ [וְדִבְרֵיהֶן מְבֹאָר בְּהָדְיָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק כְּלָל גְּדוֹל בַּהֲלָכָה ב׳ עַיֵּן שָׁם], וְלֹא זָכַר כְּלָל מַעְנְיַן רְשִׁימַת שְׁרִיטוֹת, מַשְׁמַע דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּזֶה אֵינוֹ בִּכְלַל כּוֹתֵב כְּלָל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק דְּהַכּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל פָּטוּר וְכַנַּ״ל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק בַּהֲלָכָה י׳ בְּעִנְיַן כּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת דְּדַוְקָא כְּשִׁישׁ בָּזֶה אֲיזֶה תָּבָה כְּגוֹן שֵׁשׁ תֵּת חַיָּב, אֲבָל אִלְּ״ף אִלְּ״ף פָּטוּר וְכֵן מִקּוֹר לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם דִּפְּה הוּא לְקֻלָּא, דְּהֵי רוֹשֵׁם שְׁזָכַר הָרַמְבַּ״ם בְּעִנְיַן אַחַר הוּא, דַּהֲלֹא מְסַיֵּם כֵּיצַד הָרוֹשֵׁם רְשִׁמִים וְכוּ׳ [וְדִבְרֵיהֶן מְבֹאָר בְּהָדְיָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק כְּלָל גְּדוֹל בַּהֲלָכָה ב׳ עַיֵּן שָׁם], וְלֹא זָכַר כְּלָל מַעְנְיַן רְשִׁימַת שְׁרִיטוֹת, מַשְׁמַע דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּזֶה אֵינוֹ בִּכְלַל כּוֹתֵב כְּלָל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק דְּהַכּוֹתֵב בִּשְׂמֹאל פָּטוּר וְכַנַּ״ל, וְכֵן מִמַּה דְּפָסַק בַּהֲלָכָה י׳ בְּעִנְיַן כּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת דְּדַוְקָא כְּשִׁישׁ בָּזֶה אֲיזֶה תָּבָה כְּגוֹן שֵׁשׁ תֵּת חַיָּב, אֲבָל אִלְּ״ף אִלְּ״ף פָּטוּר וְכֵן מִקּוֹר לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם דִּפְּה הוּא לְקֻלָּא, דְּהֵי רוֹשֵׁם שְׁזָכַר הָרַמְבַּ״ם בְּעִנְיַן אַחַר הוּא, דַּהֲלֹא מְסַיֵּם כֵּיצַד הָרוֹשֵׁם רְשִׁמִים וְכוּ׳ [וְדִבְרֵיהֶן מְבֹאָר בְּהָדְיָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק כְּלָל גְּדוֹל בַּהֲלָכָה ב׳ עַיֵּן שָׁם], וְלֹא זָכַר כְּלָל מַעְנְיַן רְשִׁימַת שְׁרִיטוֹת, מַשְׁמַע

עַל יְדֵי הַגְּהָתוֹ, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶלָּא קָו לְזִכָּרוֹן וְהַתְּקוֹן מַעֲשֶׂה אַחַת שַׁבָּת. וְאוּלַי דְּכַוָּנַת הַפְּרִי מְגַדִּים כְּשֶׁמּוֹחֵק הָאוֹת עַל יְדֵי רְשִׁימַת צִפָּרְנוֹ, וְדוֹחֵק דִּבְנִדְאִי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מַיְירֵי בְּאֹפֶן זֶה וּמֵאי קָא מַשְׁמַע לָן:

* **כְּמוֹ שֶׁרָּשְׁמִין.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כד) בְּמַה שֶׁכָּתַב דְּלַעֲשׂוֹת כְּמִין אוֹת אָסוּר, וְהוּא מִדִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ (ס״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הַגְּרַ״א בְּסָעִיף ד׳ שֶׁהוֹכִיחַ דִּסְבִירָא לְהוּ שָׁם בִּגְמָרָא דְּאַלְ״ף אַלְ״ף דְּאַאֲזַרְךָ׳ לֹא מִיחַיֵּב, עַל כָּרְחָךְ דִּסְבִירָא לְהוּ גַּם כֵּן דִּרְשִׁימוֹת בְּעָלְמָא פָּטוּר:

* **דְּרָשַׁם וְכוּ׳.** **עַיֵּן בְּפְרֵי מְגַדִּים** (מש״ז סק״ד) **שָׁכָתַב וּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁעוֹשֶׂה בְּצִפָּרֶן רוֹשֵׁם עַל טָעוּת בְּסֵפֶר, יֵרָאֶה דְּאָסוּר, דְּמִגִּיהַּ [וְ]מְתַקֵּן כְּכָךְ וְחוֹשְׁשָׁנִי לְחַשָּׁאת** עַיֵּן שַׁבָּת ק״ד ב׳, וְזֶרְקָא לְרֹשֶׁם לְזִכָּרוֹן וְכַדּוֹמֶה יֵשׁ לוֹמַר דְּשָׁרֵי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **וּמִדִּבְרֵי שְׁאָר אַחֲרוֹנִים לֹא מַשְׁמַע כֵּן, וְהַדִּין עִמָּם, דְּהָתָם בְּשַׁבָּת ק״ד מַיְירֵי בְּמְתַקֵּן הָאוֹת עַל יְדֵי הַגְּהָתוֹ, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶלָּא קָו לְזִכָּרוֹן וְהַתְּקוֹן מַעֲשֶׂה אַחַת שַׁבָּת. וְאוּלַי דְּכַוָּנַת הַפְּרִי מְגַדִּים כְּשֶׁמּוֹחֵק הָאוֹת עַל יְדֵי רְשִׁימַת צִפָּרְנוֹ, וְדוֹחֵק דִּבְנִדְאִי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מַיְירֵי בְּאֹפֶן זֶה וּמֵאי קָא מַשְׁמַע לָן:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז׳ (נט) כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: (ס) א]וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) **שֶׁמְּצַדֵּד דְּמִכָּל מָקוֹם אִסּוּר מְדַרְבָּנָן,** וְאֶפְשָׁר דְּמָשׁוּם הָכִי כָּתַב הַמְחַבֵּר בִּלְשׁוֹן אָסוּר וְלֹא חִיְּבוּ, כְּדֵי לְכלל גַּם בְּאֹפֶן זֶה. **וּבִקְרֵי מְגַדִּים** (א״א ס״ק יא) **מְצַדֵּד דְּלְקַמָּן חַיָּב אַף בְּלֹא קֶשֶׁר, כְּגוֹן שֵׁשׁ עוֹד תְּפִירוֹת מִלְּבַד אֵלּוּ שֶׁנִּתְפָּרְדוּ, וּלְכָךְ חַיָּב אַף בְּמִתַּח שְׁתֵּי תְּפִירוֹת שֶׁנִּתְפָּרְדוּ מִלְּבַד אֵלּוּ** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק נט) בְּמַה שֶׁכָּתַב דְּלַעֲשׂוֹת כְּמִין אוֹת אָסוּר, וְהוּא מִדִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ (ס״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הַגְּרַ״א בְּסָעִיף ד׳ שֶׁהוֹכִיחַ דִּסְבִירָא לְהוּ שָׁם בִּגְמָרָא דְּאַלְ״ף אַלְ״ף דְּאַאֲזַרְךָ׳ לֹא מִיחַיֵּב, עַל כָּרְחָךְ דִּסְבִירָא לְהוּ גַּם כֵּן דִּרְשִׁימוֹת בְּעָלְמָא פָּטוּר:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז׳ (נט) כֵּן כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: (ס) א]וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) **שֶׁמְּצַדֵּד דְּמִכָּל מָקוֹם אִסּוּר מְדַרְבָּנָן,** וְאֶפְשָׁר דְּמָשׁוּם הָכִי כָּתַב הַמְחַבֵּר בִּלְשׁוֹן אָסוּר וְלֹא חִיְּבוּ, כְּדֵי לְכלל גַּם בְּאֹפֶן זֶה. **וּבִקְרֵי מְגַדִּים** (א״א ס״ק יא) **מְצַדֵּד דְּלְקַמָּן חַיָּב אַף בְּלֹא קֶשֶׁר, כְּגוֹן שֵׁשׁ עוֹד תְּפִירוֹת מִלְּבַד אֵלּוּ שֶׁנִּתְפָּרְדוּ, וּלְכָךְ חַיָּב אַף בְּמִתַּח שְׁתֵּי תְּפִירוֹת** (סב) דְּהָוֵי כְּמַאן דְּמַכְנֵיס קְרָסִים בְּלוּלָאוֹת, כֵּיוָן דְּמִתְקַן לָזֶה בְּתְמִידוּת לְמָתְחוֹ וּלְהַדְּקוֹ כְּשֶׁלּוֹבְשׁוֹ וְכֵן לְרַפּוֹתוֹ כְּשֶׁרוֹצֶה לְפָשְׁטוֹ. (סג) וְאִם אֵין מְהַדְּקוֹ יָפֶה וְנִמְלַךְ לְפָעָמִים לְהַנִּיחוֹ כָּךְ לְעוֹלָם וּלְפָשְׁטוֹ כְּשֶׁהוּא מְהֻדָּק, אָסוּר לְהַדְּקוֹ בְּשַׁבָּת: (ל) **בִּתְפִירָה.** תְּפִירוֹת דְּמִתְחַבְּרוֹת עִם אֵלּוּ: (סה) רַמַ״ך (בהגהותיו על הרמב״ם פי״ט ה״ט) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פי״ג ה״ב) וְכֵן כָּתַב הָרב עוֹבַדְיָה בַּרְטְנוּרָא (פ״ז מ״ב): ז׳ (סג) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב ה״ר פרץ) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יג): (סג) בֵּית יוֹסֵף (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (סי״ב).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ח (לא) ^כ^מוֹכִין שֶׁנָּפְלוּ מִן הַכֶּסֶת (לב) מֻתָּר לְהַחֲזִירָם, אֲבָל אָסוּר לְתִתָּנָם (יד) (לג) בַּתְּחִלָּה בַּכֶּסֶת: ט ^ל^אָסוּר לְקַבֵּץ מֶלַח (לד) מִמִּשְׁרְפוֹת הַמֶּלַח, (טו) (לה) שֶׁדּוֹמֶה (לו) לִמְעַמֵּר. וְכֵן אָסוּר לְקַבֵּץ (לז) כָּל דָּבָר מִמְּקוֹם גִּדּוּלוֹ: י (טז) ^מ^הַמְקַבֵּץ דְּבֵלָה וְעָשָׂה מִמֶּנָּה עִגּוּל אוֹ (יז) שֶׁנָּקַב תְּאֵנִים וְהִכְנִיס הַחֶבֶל בָּהֶם עַד שֶׁנִּתְקַבְּצוּ גּוּף אֶחָד, (לח) הֲרֵי זֶה תּוֹלֶדֶת מְעַמֵּר וְחַיָּב, וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה: יא ^נ^אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹתְנִים שֻׁמְשְׁמִין וֶאֱגוֹזִים לִדְבַשׁ, (לט) לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ: יב ^ס^הַנּוֹתֵן זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ שֻׁמְשְׁמִין וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם בְּמַיִם, חַיָּב מִשּׁוּם לָשׁ, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְעָרְבִים וְנִתְלִים זֶה בָּזֶה: יג (מ) * ^ע^אֵין שׁוֹבְרִים הַחֶרֶס

בְּאֵר הַגּוֹלָה

כ בְּרַיְתָא שָׁם (מ"ב) [מ"ח] (ע"א). ל שָׁם ע"ג (ע"ב), וְאִיסּוּרָא אִיכָּא אַף לְאַבַּיֵּי דִּפְלִיג שָׁם כֵּיוָן דְּאֵינָהּ גִּדּוּלֵי קַרְקַע, בֵּית יוֹסֵף (ד"ה אסור לקבץ). מ רַמְבַּ"ם פֶּרֶק ח' (ה"ו). נ הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"א (הי"ז), וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מֵהַתּוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק (י"ב) [י"ג] (הי"ב). ס טוּר וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ח' (הט"ז) מֵהָא דִּזְבָחִים צ"ד (ע"ב). ע רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ג (ה"ו).

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (יד) בַּתְּחִלָּה. דְּהַשְׁתָּא עָבֵיד לֵיהּ מָנָא. רַשִׁ"י (מח. ד"ה אבל). וְרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ג) כָּתַב גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִתְפֹּר, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתוּב סִימָן שי"ז סְעִיף ב': ט (טו) שֶׁדּוֹמֶה לִמְעַמֵּר. אֲבָל עִמּוּר לֵיכָּא, שֶׁאֵין עִמּוּר אֶלָּא בְּגִדּוּלֵי קַרְקַע וְהוּא הַדִּין דִּישָׁה:

י (טז) הַמְקַבֵּץ. וְדַוְקָא שֶׁקִּבְּצָם מִמָּקוֹם שֶׁנָּפְלוּ מִן הָאִילָן אֲבָל אִם קִבְּצָם בַּבַּיִת לֹא. כֵּן מוּבָא (בכסף משנה פ"ח ה"ו) בְּשֵׁם הָרַמַ"ךְ (בהגהותיו לרמב"ם שם): (יז) שֶׁנָּקַב. וְצָרִיךְ עִיּוּן לָמָּה לֹא יִתְחַיֵּב בָּזֶה מִשּׁוּם בּוֹנֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי סוֹף סִימָן שי"ט (סק"כ) גַּבֵּי הַמְגַבֵּן,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

סְבִיב הַנֶּקֶב, (סד) וְאָז אֲפִלּוּ הַחוּט תָּחוּב בְּמַחַט נְקוּבָה שֶׁהוּא תָּלוּי שָׁם בִּתְמִידוּת כְּדֵי לְהַכְנִיסוֹ עַל יָדוֹ בְּהַנְּקָבִים, שָׁרֵי. וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם טִלְטוּל, כֵּיוָן שֶׁהַמַּחַט תָּלוּי בַּפְּתִיל וְהַפְּתִיל בַּבֶּגֶד וְאֵין נִפְרָד מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם: ח (לא) מוֹכִין. כָּל דָּבָר רַךְ קָרוּי מוֹכִין, (סה) כְּגוֹן צֶמֶר גֶּפֶן וּגְרִירַת בְּגָדִים בְּלוּיִים וּכְהַאי גַּוְנָא, (סו) וְהוּא הַדִּין נוֹצוֹת: (לב) מֻתָּר לְהַחֲזִירָם. לְאוֹתוֹ הַכֶּסֶת, (סז) דְּכֵיוָן דִּכְבָר הָיוּ שָׁם אֵין בָּזֶה מִשּׁוּם תִּקּוּן מָנָא, אַךְ שֶׁיִּזָּהֵר שֶׁלֹּא יִתְפֹּר: (לג) בַּתְּחִלָּה. דְּהַשְׁתָּא (סח) עָבֵיד לֵיהּ מָנָא וְיֵשׁ בָּזֶה חִיּוּבָא דְּאוֹרַיְתָא: ט (לד) מִמִּשְׁרְפוֹת הַמֶּלַח. שֶׁיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁמַּמְשִׁיךְ לְתוֹכָן מַיִם מִן הַיָּם, וְהַחַמָּה שׂוֹרַפְתָּן וְהֵן נַעֲשִׂין מֶלַח: (לה) שֶׁדּוֹמֶה וְכוּ'. דִּמְלֶאכֶת מְעַמֵּר הוּא לֶאֱסֹף הַשִּׁבֳּלִין וְגַם הוּא כְּעֵין זֶה, (סט) וְדַוְקָא בִּמְקוֹם הַמִּשְׂרְפוֹת שֶׁשָּׁם הוּא מְקוֹם גִּדּוּלוֹ שֶׁל הַמֶּלַח דּוּמְיָא דְּשִׁבֳּלִין שֶׁבַּשָּׂדֶה, (ע) אֲבָל אִם נִתְפַּזֵּר בְּמָקוֹם אַחֵר מֻתָּר לְקַבְּצָן לְמָקוֹם אֶחָד: (לו) לִמְעַמֵּר. וּלְכָךְ אָסוּר מִדְּרַבָּנָן, (עא) אֲבָל עִמּוּר גּוּפָא לֵיכָּא, דְּאֵין עִמּוּר אֶלָּא בְּגִדּוּלֵי קַרְקַע: (לז) כָּל דָּבָר. הַיְנוּ פֵּרוֹת וִירָקוֹת וְעֵצִים וַעֲשָׂבִים וְכָל דָּבָר הַגָּדֵל מִן הַקַּרְקַע, וּבָזֶה חִיּוּבָא נַמִּי אִיכָּא כְּשֶׁמְּקַבְּצָן בִּמְקוֹם גִּדּוּלָן דְּזֶהוּ מְלֶאכֶת מְעַמֵּר גּוּפָא, וְהַאי דְּנָקַט הַמְחַבֵּר בִּלְשׁוֹן אָסוּר, לְהוֹרוֹת לָנוּ דְּשֶׁלֹּא בִּמְקוֹם גִּדּוּלָן כְּגוֹן שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ פֵּרוֹת בַּבַּיִת (עב) אֲפִלּוּ אִסּוּרָא נַמִּי לֵיכָּא כְּשֶׁמְּקַבְּצָן יַחַד, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן של"ה סְעִיף ה'. וְשׁוֹמְרֵי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים צְרִיכִין לִזָּהֵר מְאֹד בָּזֶה אֲפִלּוּ בְּפֵרוֹת שֶׁנָּשְׁרוּ מִבְּעוֹד יוֹם, שֶׁלֹּא לְאָסְפָן בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ מְעַט כִּי יֵשׁ בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת, דְּשִׁעוּר עִמּוּר הוּא שִׁעוּר קָטָן מְאֹד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ח ה"ה) הַמְעַמֵּר אֳכָלִין, אִם לַאֲכִילָה שִׁעוּרוֹ כִּגְרוֹגֶרֶת, וְאִם לִבְהֵמָה שִׁעוּרוֹ כִּמְלֹא פִּי הַגְּדִי, וְאִם לְהַסָּקָה שִׁעוּרוֹ כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה, עַיֵּן שָׁם: י (לח) הֲרֵי זֶה תּוֹלֶדֶת מְעַמֵּר. שֶׁדַּרְכָּן שֶׁל אוֹתָן הַפֵּרוֹת לְחַבְּרָן בְּאֹפֶן זֶה. ^א]^ וְעַיֵּן בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח"ב כלל יג אות א) שֶׁמְּצַדֵּד דְּאַף כְּשֶׁעוֹשֶׂה כֵּן בַּבַּיִת חַיָּב מִשּׁוּם מְעַמֵּר, דְּבְאֹפֶן כָּזֶה עָשׂוּי לַעֲשׂוֹת גַּם בַּבַּיִת כְּבַשָּׂדֶה, וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ (פ"ח ה"ו) עַיֵּן שָׁם: יא (לט) לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמְּהַדֵּק בְּיָדוֹ הָאֱגוֹזִים וְעַל יְדֵי זֶה מַפְרִיד הַדְּבַשׁ מִבַּחוּץ דַּהֲוֵי בּוֹרֵר, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שי"ט בְּסוֹפוֹ (ס"ק סו) שֶׁבֵּרַרְנוּ דָּבָר זֶה: יג (מ) אֵין שׁוֹבְרִין הַחֶרֶס וְאֵין וְכוּ'. כְּדֵי (עג) לְהַנִּיחַ עֲלֵיהֶם וּכְהַאי גַּוְנָא:

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַמָּקוֹר לְדִבְרֵי הַגָּהָה שָׁם דְּמֻתָּר לִרְשֹׁם בָּאֲוִיר כְּמִין אוֹתִיּוֹת [וַאֲפִלּוּ הַרְבֵּה] מִסְּעִיף זֶה, מַשְׁמַע דְּהוּא מְפָרֵשׁ דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ אֲפִלּוּ כְּמִין אוֹתִיּוֹת, וּלְפִי זֶה לֹא יָדַעְתִּי שׁוּם טַעַם לְדִבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁמַּתִּיר פֹּה לְכַתְּחִלָּה מִשּׁוּם דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם, עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן הָיָה לוֹ לֶאֱסֹר, וְאוּלַי שֶׁזֶּה טַעַם הַגְּרָ"א שֶׁלֹּא הֶעְתִּיק שׁוּם מָקוֹר לְדִבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בִּסְעִיף זֶה, וּמִכָּל מָקוֹם קְצָת קָשֶׁה דְּהָיָה לוֹ לְהַשִּׂיג עַל זֶה וְלֹא לִשְׁתֹּק, וְאֶפְשָׁר שֶׁהַטַּעַם הוּא דִּסְבִירָא לֵיהּ לְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּרֹשֶׁם לֹא חָשִׁיב כְּתָב כְּלָל בְּכָל גַּוְנֵי, וּרְאָיָה לָזֶה מִדִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק (כ"ג) [י"ב (ה"ד)] דְּרוֹשֵׁם עַל (הָאוֹר) [הָעוֹר] כְּתַבְנִית כְּתָב פָּטוּר, וְכֵן פָּסַק הָרַמְבַּ"ם (פי"א הט"ז) וְעַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵי הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁמְּקוֹרוֹ הוּא מִן הַיְרוּשַׁלְמִי הַזֶּה, וְעַל כֵּן בְּאֵינוֹ מִתְקַיֵּם מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה. וְאֵין לוֹמַר דְּהַיְרוּשַׁלְמִי מַיְרֵי בְּרוֹשֵׁם בְּצִפֹּרֶן וּמִשּׁוּם דַּהֲוֵי דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם וּלְהָכִי פָּטוּר, וְיָדוּעַ דִּפְטוּרֵי דְּשַׁבָּת פָּטוּר וְאָסוּר הוּא, חֲדָא דִּסְתָמָא קָתָנֵי, וְעוֹד דְּאִם כֵּן הֲוֵי לֵיהּ לִפְלוֹגֵי בְּרוֹשֵׁם גּוּפָא בֵּין בִּכְלִי וּבֵין בְּצִפֹּרֶן, וְלָמָּה לֵיהּ לִפְלוֹגֵי שָׁם בֵּין מְקָרֵעַ בָּעוֹר כְּמִין תַּבְנִית כְּתָב וּבֵין רוֹשֵׁם בָּעוֹר כְּמִין תַּבְנִית כְּתָב, אָמְנָם בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' עג) גּוֹרֵס בִּירוּשַׁלְמִי אִיפְּכָא, דְּרוֹשֵׁם עַל (הָאוֹר) [הָעוֹר] כְּתַבְנִית כְּתָב חַיָּב וְכֵן הוּא בְּתוֹסֶפְתָּא (פי"ב ה"ו) שֶׁלָּנוּ, וְהַגְּרָ"א לֹא הִגִּיהַּ עַל זֶה כְּלוּם מַשְׁמַע דְּסוֹבֵר דְּכֵן עִקָּר, וּלְפִי זֶה לִרְשֹׁם בְּצִפֹּרֶן דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם עַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְכַתְּחִלָּה וּכְדַעַת הָאַחֲרוֹנִים הַנַּ"ל. וּלְפִי דְּבָרֵינוּ זֶה כָּל הַאי דִּינָא תָּלוּי בְּגִרְסַת הַתּוֹסֶפְתָּא אִם כְּפִי גִּרְסַת הָרַמְבַּ"ם אוֹ כְּפִי גִּרְסַת הָאוֹר זָרוּעַ, וְכֵן כָּתַב שָׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה שֶׁיֵּשׁ חִלּוּפֵי נֻסְחָאוֹת בְּהַתּוֹסֶפְתָּא, וְיָפֶה עָשָׂה הַגְּרָ"א שֶׁלֹּא כָּתַב עַל זֶה לֹא מָקוֹר וְלֹא הַשָּׂגָה, וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן בְּכָל זֶה:

יג * אֵין שׁוֹבְרִין וְכוּ'. סְעִיף זֶה וְהַסָּמוּךְ לוֹ הוּא מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פכ"ג ה"ו, פי' הי"א), וּדְבָרָיו בִּסְעִיף זֶה הוּא נוֹבֵעַ מִמַּה שֶּׁאָמַר בְּבֵיצָה דַּף ל"ב (ע"ב) הַטַּעַם דִּמְשַׁוֵּי לֵיהּ מָנָא. **וְלִכְאוֹרָה לְפִי מַה שֶּׁמּוּכָח בִּסְעִיף הַסָּמוּךְ דְּקוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן חַיָּב מִשּׁוּם קוֹרֵעַ אַמַּאי לֹא נֹאמַר בָּזֶה מִשּׁוּם קוֹרֵעַ, וְעוֹד דְּמִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ג** (שם) **מַשְׁמַע שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן, שֶׁכְּלָלוֹ שָׁם עִם עוֹד כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהֵם מִדְּרַבָּנָן, וְאִם הָיָה בּוֹ מִשּׁוּם קוֹרֵעַ הָיָה בּוֹ אִיסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא**, וּבֶאֱמֶת כְּבָר הִקְשָׁה זֶה בִּפְרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ד) וְנִשְׁאַר בְּקֻשְׁיָא, ^ג]^ וּמַה שֶּׁרָצָה אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים לְהוֹצִיא מִזֶּה דְּלֹא שַׁיָּךְ קְרִיעָה כִּי אִם בְּדָבָר הַנִּתְפָּר וְנֶאֱרָג שֶׁנִּתְדַּבֵּק מִגּוּפִים רַבִּים וּכְעֵין שֶׁהָיָה בִּירִיעוֹת, אֲבָל לֹא בְּדָבָר שֶׁהוּא מִגּוּף אֶחָד כְּמוֹ עוֹר וּנְיָר, זֶה אֵינוֹ דִּמְבֹאָר בִּירוּשַׁלְמִי (פ"ז ה"ב) בְּהֶדְיָא דִּבְעוֹר שַׁיָּךְ גַּם כֵּן קְרִיעָה, וּכְבָר רָצָה לוֹמַר כֵּן הַנִּשְׁמַת אָדָם (ח"ב כלל כט סק"ב) וְדָחָה זֶה מִכֹּחַ הַיְרוּשַׁלְמִי הַזֶּה. **וְלוּלֵי דְּמִסְתְּפִינָא הֲוָה אֲמִינָא דָּבָר חָדָשׁ בָּזֶה, דְּלֹא שַׁיָּךְ שֵׁם קוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן כִּי אִם כְּשֶׁקּוֹרֵעַ אֵיזֶה דָּבָר בָּאֶמְצַע וְהוּא צָרִיךְ לְתִקּוּן שְׁנֵיהֶם**, וּכְעֵין שֶׁהָיָה בַּמִּשְׁכָּן שֶׁיְּרִיעָה שֶׁנָּפַל בָּהּ דַּרְנָא קוֹרְעִין בָּהּ וְתוֹפְרִין אוֹתָהּ [שַׁבָּת ע"ד (ע"ב)], שֶׁהַקְּרִיעָה הָיְתָה לְצֹרֶךְ תּוֹעֶלֶת כָּל הַיְרִיעָה, וְכֵן מַה שֶּׁאָמַר שָׁם בְּשַׁבָּת (ק"ד) [ק"ה] (ע"ב) דַּעֲבָדָהּ כִּי כִּיסְתָּא, גַּם כֵּן הַתּוֹעֶלֶת הוּא לְצֹרֶךְ כָּל הַבֶּגֶד, וּכְשֶׁקּוֹרֵעַ בַּחֲמָתוֹ דִּמְחַיֵּב הָרַמְבַּ"ם (פי' ה"י), הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּמֵטִיב בָּזֶה לְעַצְמוֹ שֶׁמְּשַׁכֵּךְ חֲמָתוֹ הֲרֵי כְּאִלּוּ מְתַקֵּן כָּל גּוּף הַבֶּגֶד. **מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁקּוֹרֵעַ אֵיזֶה דָּבָר מֵהַבֶּגֶד מִן הַצַּד וְכַוָּנָתוֹ לְתַקֵּן בָּזֶה אֶת הַבֶּגֶד שֶׁהָיָה אָרֹךְ אוֹ מְקֻלְקָל בִּשְׂפָתוֹ וְהַחֲתִיכָה הַנִּקְרַעַת לֹא יְתֻקַּן בָּזֶה כְּלָל, לֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה שֵׁם קוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן כִּי אִם שֵׁם אַחֵר, דְּהַיְנוּ מְתַקֵּן מָנָא שֶׁהוּא מְתַקֵּן בָּזֶה אֶת הַבֶּגֶד [וְאִם מַקְפִּיד עַל הַמִּדָּה, נִרְאֶה דְּיֵשׁ בָּזֶה גַּם מִשּׁוּם מְחַתֵּךְ וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שכ"ב** (ס"ק יח) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּעִנְיַן מְחַתֵּךְ], וְתָלוּי הַדָּבָר בְּהַתִּקּוּן, אִם הוּא תִּקּוּן גָּמוּר חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ דְּגוֹמֵר הַכְּלִי אוֹ הַבֶּגֶד, וְאִם אֵינוֹ תִּקּוּן גָּמוּר הוּא מִדְּרַבָּנָן. וּלְכָךְ בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁהוּא קוֹרֵעַ אֵיזֶה חֲתִיכַת נְיָר מִדַּף שָׁלֵם כְּדֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֵיזֶה דְּבַר מָה, וּבַדַּף שֶׁנִּקְרַע מִמֶּנּוּ הַנְּיָר הַזֶּה אֵינוֹ מְתַקְּנוֹ כְּלָל וְאֶפְשָׁר דִּמְקַלְקְלוֹ גַּם כֵּן, אֵין זֶה בִּכְלָל קוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן וְתָלוּי הַדָּבָר רַק לְפִי הַתִּקּוּן שֶׁנַּעֲשָׂה**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סד) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתב ה"ר פרץ) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג): ח (סה) רַשִׁ"י בְּרֵישׁ פֶּרֶק בַּמֶּה טוֹמְנִין (מז: ד"ה מוכין): (סו) מֵרַב חִסְדָּא (מח.) דְּשָׁרָא לְאַהְדּוּרֵי אוּדְרָא: (סז) לְבוּשׁ (ס"ח): (סח) רַשִׁ"י (מח. ד"ה בחדתי). וּלְהָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ג) הוּא רַק מִשּׁוּם גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִתְפֹּר. וְסָתַמְתִּי כְּרַשִׁ"י מִשּׁוּם דְּהָרַ"ן (כב. ד"ה רב חסדא) וְהָרִיטְבָּ"א (חי' הר"ן מח. ד"ה רב חסדא) וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' סז) וְהַמְּאִירִי (מח. ד"ה אין נותנין) כֻּלָּם סְתָמוּ כְּרַשִׁ"י, וּמִבְּרַיְתָא (שם) דְּנָקְטָה לְדִין זֶה עִם דִּין דְּפוֹתֵחַ בֵּית הַצַּוָּאר בַּחֲדָא מַחְתָּא מַשְׁמַע נַמִּי כְּרַשִׁ"י, דְּהָתָם חִיּוּב חַטָּאת אִיכָּא כִּדְאִיתָא שָׁם בְּהֶדְיָא: ט (סט) סְמַ"ג (לאוין סה) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (ע) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז): (עא) אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (עב) אַחֲרוֹנִים: יג (עג) פְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ו):

לִיקוּטֵי דִבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סט"ו בסוגריים) הביא דעה זו בשם יש אומרים וכתב שצריך להחמיר כדבריהם. **ב]** עיין שו"ע הרב (סי"ז בסוגריים) שכתב: אבל משום קורע אין איסור אלא כשקורע ומפריד גופים רבים שנתחברו, כגון קורע בגד הארוג מחוטים הרבה, אבל הנייר שהוא גוף אחד אין בפסיקתו וחיתוכו משום קורע, ומטעם זה מותר לקרוע עור שע"פ החבית.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah